

Četudi nam prihajajo precej nejasne novice iz Londona, vendar doni iz njih prav jasno, da je že sprejel koalicijski kabinet Asquith dolgo prej napovedano in pripravljeno predlogo o splošni vojni dolžnosti. (Glej najnovejša poročila. Op. ur.) Po preteklih 17 mesecev vojske je uvidela Anglija, da mora stopiti na polje splošne militarizacije in se ukloniti pred

tem, proti čemer je baje posegla v boj — pred militarizmom. Gotovo se je težko odločila do tega koraka. Najprej je izčrpala vsa sredstva, ki so bila na razpolago njeni zahrbtnosti in brezvestnosti v obrambo svoje morske hegemonije. Šele, ko so njene najmočnejše zaveznice podlegle pod težo neizmernih, a brezuspešnih vojnih naporov in žrtev, šele ko so zgubili oni mali narodi, katere je nameravala Anglija braniti, svojo vojaško in politično veljavo, šele tedaj je prišla Anglija do žalostnega prepričanja, da se je končalo za njo kupčevanje s tujo krvjo in bojevanje z drugimi rokami — da se začenja za njo čas novih bojev, bojov za bit ali nebit svetovnega imperija z lastno krvjo, z lastnimi sredstvi.

To je nova doba v zgodovini Angleške. Dozdaj je vladala z občudovanja vredno špekulacijo in silno pretkano politično mahinacijo. Sama vojaško slaba, je umela vedno izrabljati nasprotja, ki so se pokazovala na evropskem kontinentu. To je storila tako zvito, da je vedno imela za-se največji dobiček — podjarmila si je ljudstva, rešila se najnevarnejših tekmecev, sama malo za to plačala, še manj pa tvegala, Angleški pajek je z občudovanja vredno spretnostjo prešel svojo mrežo, lovil v njo ose in muhe, ter jim zapovedoval, naj se medsebojno grizejo zato, da bo on živel varno in mirno. Vojni dogodki Napoleona so se sukali okrog nasprotstva med Anglijo in Francijo. Vendar so razpostavljene mreže Angleške vodile Napoleona vse drugam, kakor je on hotel priti v resnici, nazadnje so ga speljale na otok sv. Helene. Anglija se je rešila Napoleona s pomočjo evropske zveze. Potem se je obrnila proti Rusiji, da ji zada po nekaj desetletnem stremljenju po moči silni udarec z mečem nanovo vstalih — Japoncev. Vsa angleška politika v Evropi se je vršila pod geslom — hujskati države slabše proti močnejšim v korist sebi. Tako je znala izrabiti zvezo rusko-francosko, da ji je dala smer proti Nemčiji. In res, postavila je na noge proti Nemcem največjo zvezo, kar jih pozna svetovna zgodovina, res, obdala je srednjo Evropo z obročem krvi in ognja, res, tudi sama je veliko žrtvovala v ta namen, a vendar se njena stoletna metoda ne skazuje več tako sijajno, kakor prej. Mreža, s katero je hotel angleški pajek zadušiti srednjo Evropo, je bila preslaba. V 17 mesecih borbe se je celo pretrgala. Namesto da bi grozna desnica osrednjih sil omahnila vsled prevelikih naporov, kakor je pričakovala Anglija, se je še celo okrepila in zrasla, tako da zdaj sega do — Egipta. Pa tu je vrat one pošasti, ki se imenuje angleški imperij, ki obsega 1 petino suhe zemlje z 450 milijoni ljudi. Nemško orožje se je zavihlo nad vratom tega nestvora.

Anglija vidi to nevarnost in zlomi pri tem grozopolnem pogledu ono tradicijo, ki jo je zavijala pred očmi vsega sveta v največji čar, tradicijo, da vlada v njeni državi popolna svoboda. Anglež je bil najbolj ponosen na to, da nima država pravice do njegovega življenja in krvi; ta samozavest je sijala iz vsakega ponosnega sina Albiona, ta ošabnost je Angleža visoko povzdigovala nad vse človeštvo, oni so bili cvet človečanstva. Ker so bili tako ošabni in visoki, zato zdaj pred vsem svetom delajo za svoj napuh največjo in najtežjo pokoro, združeno s silnimi žrtvami in ponižanjem. Ni res, da bi se ne dalo potom prostovoljnega priglasevanja dobiti dovolj močne armade, saj pravijo, da že imajo do dva milijona vojakov. Splošna vojna dolžnost je razglasila zato, ker manjka denarnih sredstev. Milijonska armada najemnikov stane Anglijo toliko, da ji ne zadostuje še tako velike denarne zaloge. Angleški prostovoljec je silno drag, rekrut bo gotovo cenejši. To je pravi vzrok splošne vojne dolžnosti na Angleškem.

V zgodovini Angleške je to dejstvo zadnji utež, ki ga polaga Anglija na vojno tehtnico. Pa kakor že vse kaže, so se prepozno odločili za to, da bi se vga prevagala v njihovo korist.

Rusko bojišče.

Včerašnje, za nas najnovejše uradno poročilo pravi, da je na Besarabski meji in na drugih delih ruskega bojišča bojevanje prenehalo. Ali za kratek čas, ali za daljšo dobo, tega seveda ne izvemo. Mi smo na ruskem bojišču izborna zakopani, ter za vse slučaje pripravljeni. Naši strelski jarki so s strojnimi puškami obilno preskrbljeni, artilerija pa s topovi in municijo. Ruske izgube so bile dosedaj izredno velike.

Marsikdo se vpraša, zakaj nismo v Galiciji ob lanski ofenzivi potisnili naše sprednje bojne črte nekoliko naprej, da bi se boji vršili izključno na ruskih tleh. Toda to ni kazalo, in sicer na zadržanje Rumunije. Trebalo je, da smo tudi za hrbtno varni. Za to je ofenziva na severu bolj napredovala, nego na jugu.

Ugiba se, zakaj je ravno sedaj pričela ruska ofenziva. Navajajo se razlogi: ker je močvirnato bojišče sedaj v ledenem stanju mnogo pripravnejše za ofenzivo, nego spomladi; ker hoče z ofenzivo podpreti svoje diplomatske akcije v Rumuniji, da jo dobi na svojo stran; ker hoče kolikor mogoče naših čet

zadržati, da bi jih ne poslali proti Solunu. A naše mnenje je, da so vsi ti razlogi skupaj bili merodajni za pričetek ruske ofenzive.

Veliko se sedaj zopet piše o ruskih notranjih nemirih. Najboljše bo, ako takim vestem, ki prihajajo iz Rotterdam, Kodanja, Stockholma, ne verjamemo veliko, ker so ti viri v vsakem oziru motni, bolj primerni za zaslužek, nego za resnico.

Naša sedanja bojna črta proti Rusom.

Naša bojna črta proti Rusom je sedaj sledeča: Začenja se pri Novosielici (v kotu med bukovinsko-rumunsko-besarabsko mejo), od tam teče v severozahodni smeri izhodno od mesta Bojan, Rarance, Toporove, Dobronoč do kraja Okna, kjer prekorači reko Dnjestr in se nato po malem ovinku nad Zalesčykijem zaobrne proti Strypi. Bojna črta teče nato ob Strypi proti severu do mesteca Kupeynce (severno od Burkanova). Tukaj se odcepi od Strype in teče zahodno od Tarnopola v ravni črti proti severu do mesta Radzivilov in nato v malem polkrogu mimo trdnjave Dubno (ki je v naši posesti) ob Stryru do mesta Pinsk, od tam izhodno od mesta Baranoviči (veliko železniško križišče) do Smorgona (izhodno od Vilne), kjer se ob reki Vilijski zaobrne močno proti izhodu. Pri mestu Vilijski gre fronta zopet v severni smeri do mesta Dvinsk (ki je v ruski lasti) in nato proti severozahodu na južni strani reke Dvine do zaliva pri Rigi.

Na črti Novosielica-Burkanov stoji armada generala Pflanzer-Baltina, severno od nje, nekako do mesta Čartorysk, stoji armada generala grofa Bothmerra, od tam do Pinska armada Jožef Ferdinandova in od Pinska do zaliva pri Rigi pa Hindenburgova armada.

Ruska ofenziva popustila

Kakor je posneti iz našega uradnega poročila dne 5. jan., se je še ruska ofenziva v izhodni Galiciji in ob Besarabski meji dne 4. jan. nadaljevala, a naslednji dan je že precej popustila. V torek, dne 4. jan., so se naše čete na celi fronti v izhodni Galiciji in Bukovini srečno borile z rusko premočjo. Na Besarabski črti je sovražnik tega dne popoldne naše postojanke znova silovito obstreljeval. Infanterija je nasakovala naše postojanke pri Toporovcu in ob državni meji izhodno od kraja Rarance. Rusi so ponekod napadali v osmih, tesno sklenjenih rojnih vrstah. Sovražni oddelki so popadali pred našimi zaprekami, mnogi pa že poprej, predno so došli do ograj, v našem srditem ognju. Rusi imajo zopet izredno velike izgube. Tudi ruski napadi na območje pri kraju Ušičko in v okolici Jaslovic (severnozahodno od Zalesčykija) so se ponesrečili.

V sredo, dne 5. jan., je ruska ofenziva ob Besarabski meji močno pojenjala. Rusi so naše postojanke sicer obstreljevali s topovi, a infanterija ni nikjer več napadala.

Boj za Černovice.

Švicarski listi pišejo, da ima ruska ofenziva ob Besarabski meji, katera se je raztegnila tudi na volinjsko in izhodnogališko črto, naperjeno svojo glavno ost proti Černovicam. Rusi so pričeli napadati našo fronto pred Černovicami s 50urnim obstreljevanjem iz 400 topov. A ruski napadi so bili dosedaj zaman. Naše postojanke pred Černovicami se niso niti za ped premaknile. Ruski car je izdal pred ruskimi božičnimi prazniki, katere Rusi te dni obhajajo, oklic na vse svoje čete, da se morajo Černovice do praznikov zavzeti za vsako ceno. Do sedaj pa še Rusom sreča ni bila toliko mila, da bi dobili Černovice kot darilo za Božič.

Černovice izven nevarnosti.

Mesto Černovice leži v neposredni bližini bojne črte, vendar je sedaj popolnoma izven nevarnosti. Lvovski „Dziennik Polski“ piše, da so v Černovicah vse šole odprte, čeravno odmeva po mestnih ulicah gromenje naših in sovražnih topov. Na vseučilišču v Černovicah je bil pred kratkim nek Bolgar promoviran za doktorja bogoslovja.

Važnost bojne črte med Zalesčykijem in Černovicami.

„Ruski Invalid“ piše, da je ruska armada pričela z ofenzivo na celi črti od Pripjet-močvirja do rumunske meje, a da je glavni sunek ruske armade naperjen proti avstrijsko-besarabski fronti in proti postojankam ob Dnjestru. List omenja dalje, da je fronta med Zalesčykijem in Černovicami radi tega posebno važna, ker je blizu rumunske meje. Če se Avstrijcem posreči obdržati na tej fronti svoje postojanke ter odbiti vse ruske napade, bo to na Rumunijo močno uplivalo. Na obeh straneh se kopljejo novi strelski jarki in delajo nove žične ovire.

Velike ruske izgube.

Ruskim naskakujočim armadam v izhodni Galiciji in ob bukovinski meji se še dosedaj ni posrečilo, da bi predrle našo bojno črto. V prostoru med mestom Burkanov ob Strypi in Prutom je imel sovražnik izredno velike izgube. V času od dne 27. decembra 1915 do dne 4. januarja 1916 so izgubili Rusi v tem prostoru najmanj 10.000 mrtvih in ranjenih. Ker so te žrtve od prvovrstnih svežih ruskih čet, katerih Rusiji itak močno primanjkuje, je ta izguba zadelo rusko armado zelo občutno.

Vzrok ruske ofenzive.

Italijanski „Corriere della Sera“ poroča iz Petrograda, da so Rusi zategadelj pričeli z ofenzivo proti nam, da bi tako pritegnili tudi Rumunijo v vojno. Rusi so namreč računali, da bodo pri Černovicah prodrli našo bojno črto ter prisilili našo armado do umikanja, kar bi bilo za Rumune znamenje, naj udarijo po Avstriji.

Rusija kliče Japonsko na pomoč.

Iz Stockholma se poroča dne 4. januarja: Ruski veliki knez Jurij Mihaelovič je odpotoval na Japonsko, kjer bo izročil japonskemu cesarju lastnoročno pismo ruskega carja. V pismu prosi ruski car japonskega cesarja, da bi poslala Japonska Rusiji v pomoč veliko število z vsem potrebnim opremljenih japonskih čet, zlasti mnogo težke japonske artilerije.

Ruski car o miru.

Po izvršeni paradi petrogradskih čet dne 2. januarja je imel ruski car sledeči nagovor na viteze reda „Sv. Jurija“: Bodite pomirjeni, kajti poprej ne sklenem, kakor sem že povedal v začetku vojske, nobenega miru, dokler ne preženemo zadnjega sovražnega vojaka iz našega ozemlja. Tudi bom sklenil mir samo sporazumno z zaveznicami Rusije, s katerimi nismo združeni samo s papirnatiimi pogodbami, ampak tudi s krvjo in z resničnim prijateljstvom.

Italijansko bojišče.

Italijani so se začeli nekoliko živahneje gibati. Menda so dobili od svojih zaveznikov ukaz, da nas vsaj naj vznemirjajo, če že drugega nič ne morejo doseči.

Uspeh pri vasi Dolje.

V bovški kotlini in na krnskem ozemlju se vrše večinoma sami artilerijski boji. Pri vasi Dolje ob gornji Soči so naše čete dne 3. januarja zjutraj zavzele sovražni okop. Italijani se silno trudijo, da bi to postojanko zopet dobili nazaj. Naši so na tem prostoru dne 4. januarja odbili štiri srdite napade.

Sovražni napadi na Doberdob.

Dne 4. jan. so Italijani zopet pričeli srdito napadati naše postojanke na Doberdobski gorski planoti. Skoro gotovo tiči v novejših ruskih in italijanskih napadih nek skupen četverosporazumov načrt.

Italijani dobijo milijon čevljev iz Amerike.

V italijanski armadi se čuti že od početka vojske veliko pomanjkanje čevljev za vojake. Sedaj je italijanska vlada naročila v Ameriki v tamošnjih tovarnah en milijon čevljev za armado.

Črnogorsko bojišče.

Nikita poroča dan za dnem o uspešnih bojih svoje armade. Dokler so se borili še tudi Srbi, je izdajal Nikita prav redko vojna poročila. Sedaj pa je zelo gostobeseden, češ, glejte me, Peter je moral bežati, njegova armada je uničena, jaz, Nikita, pa še vedno bivam v Črnigori in jo s svojo armado uspešno branim. Nikdar ni nihče tajil, da bi Nikita ne bil dober režiser, in tudi sedaj kaže svojo usposobljenost . . .

Naše čete so glasom najnovejšega poročila začele v sandžaku zopet ofenzivo. Boji, o katerih poroča Nikita, so le spopadi z našimi prednjimi stražami.

Iz Kotora je naša artilerija s suhega in z ladij par dni obstreljevala Lovčen.

Borba za Lovčen.

V črnogorskem uradnem poročilu z dne 29. decembra 1915 se omenjajo napadi Avstrijcev na goro Lovčen nad Kotorom. Črnogorsko poročilo pravi, da so črnogorske čete avstrijski napad na bojno črto pri Lovčenu odbile. Naša uradna poročila so dozdaj

o bojih za Lovčen molčala. Dne 6. jan. pa poroča avstrijski generalni štab, da so se v prostoru Boke Kotorske, torej okrog Lovčena, vršili zadnje dni artilerijski boji.

Črnogorsko ministrstvo odst-pilo

Iz Cetinja se dne 2. jan. uradno poroča, da je črnogorsko ministrstvo predložilo kralju svojo ostavko. Dosedanjemu finančnemu ministru Muskoviču se je poverila sestava novega črnogorskega ministrstva. Dosedanji ministrski predsednik je bil general Vukotić, vojni minister general Bojović, minister notranjih zadev pa Vuletić.

Kralj Nikita gre v Solun.

Iz Soluna se dne 4. januarja poroča: V bližnjem času bo prišel v Solun tudi črnogorski kralj Nikita, kjer bo imel sestanek s srbskim kraljem. A istotako se pričakuje v bližnjih dneh prihod v Solun srbskega generalnega štaba, kakor tudi prihod vseh srbskih ministrov. Vrhovni poveljnik angleških čet je razpisal nagrado 50.000 frankov tistemu, ki bi dočkal, kje se nahaja v Egejskem morju opiralno pristanišče nemških podmorskih čolnov.

Albansko bojišče.

Za Albanijo se začnajo novi boji. Italijani so baje izkrcali že 70.000 mož. Bolgari so zasedli Elbasan in gredo proti morju. Tudi Kövessova armada se je začela v sandžaku Novipazar zopet gibati in gotovo pridejo tudi njene čete za albanske boje v poštrev. Zdi se, da se Grčija tudi v te boje noče vmešavati in zahteva samo, da nihče ne prestopi njenih mej v severnem Epiru.

Prodiranje Bolgarov v Albaniji.

Zenevski list „Nouveliste“ poroča, da bolgarske čete, ki so zasedle Elbasan, prodirajo deloma po voznihih cestah ob reki Skumbija proti Draču, deloma čez močvirnat pas proti Tirani. Drugi bolgarski oddelki je prodiral od Debarja v albansko gorovje in je došel že do reke Mati, odkoder vodijo prav dobre vozne ceste v Lješ, Sv. Ivan Med. in Skader.

Bolgari v Albaniji.

Lyonski listi so dobili poročilo iz Berata, da so bolgarske čete, ki so zasedle Elbasan, prodirale že do kraja Suma, ki leži samo 20 km od Tirane. Moč bolgarskih čet v Albaniji se ceni na 30.000 mož. Italijanske prednje straže so trčile ob albanske čete, katerim so poveljevali bolgarski podčastniki. Prišlo je med njimi že do bojev.

Bolgari proti Italijanom.

List „Daily News“ poroča: V Bitolju se zbirajo velike bolgarske čete. Ti bolgarski oddelki so namenjeni za bojevanje zoper Italijane, ki so se vgnjezdili v Valoni in okolici. Kakor hitro bodo skušali Italijani prodirati v Macedonijo, bodo udarili Bolgari nad nje. Italijansko poveljstvo v Valoni je radi teh bolgarskih predpriprav v velikih skrbih. Italijani so bili v Albaniji pripravljeni samo na borbe z avstrijskimi in nemškimi četami. Italijanski poveljnik v Valoni je pri Cadorni že večkrat prosil za ojačenja, a zaman. Med italijanskim moštvom v Valoni vlada veliko razburjenje.

Bolgarsko bojišče.

Bolgari ne izdajajo sedaj nobenih uradnih poročil o bojnem stanju, naša in nemška nič ne omenjajo bolgarsko-grškega bojišča, srbska nimajo kaj več omenjati, francosko poročilo (zadnje) pa je tudi prav kratko: „Bolgari so plenili po nekaterih vaseh ob grški meji. Sicer nič novega s te fronte.“ Za to smo navezani na časnikarska poročila, o katerih pravijo najnovejša, da se nemške in bolgarske čete zbirajo ob meji za napad, a francosko-angleške, da so že pripravljene.

Kajpada je možno, da se na tem bojišču sploh še ne bodo tako kmalu začeli boji. Ni namreč izključeno, da se Bolgari zakopajo in pustijo Angleže in Francoze čakati. Bolgari so modri ljudje in sploh ne povežemo, kaj nameravajo.

O bolgarskih četah v Albaniji pišejo časniki, da napredujejo.

Pred boji pri Solunu.

„Daily Mail“ poroča iz Soluna, da je nemška kavalerija ob prednjih utrdbah pred Solunom že trčila ob angleške prednje straže. Po poročilu gorej omenjenega lista so baje tudi številne bolgarske čete pripravljene za ofenzivo proti Angležem in Francozom.

Grška protestira.

Kaj dela Grška? Protestira! Njeno boječe zadržanje je osokolilo četverosporazum, da si vse upa nasproti Grčiji. Ni samo naših konzulov in ljudi aretiral in odpeljal, ampak tudi grške podanike je začel zapirati. Grška na lastnih tleh ne more več braniti lastnih ljudi! Sedaj samo protestira. Toda tudi nam ne dela težav in to ji štejemo v dobro.

Francosko bojišče.

Strelnski jarki iz sladkorja.

V mestu Soissons na francoskem bojišču je imela neka tamonja žganjarna v januarju 1915 v zalogi okrog 2% milijona kilogramov sladkorja. A tale sladkor je sedaj popolnoma izginil. Do tega je prišlo tako: Nemci so Francoze nenadoma napadli. Francoska armada ni bila pripravljena na brambo. Ker se je bilo bati, da bi mesto Soissons padlo Nemcem v roke, je izdal francoski poveljujoči general povelje, da se morajo na odprtem polju pred mestom takoj izkopati strelnski jarki in okopi. Z veliko naglico so Francozi utrjevali pas okoli mesta. Manjkalo pa je vreč s prstjo, da bi se v strelnskih jarkih zavarovali vojaki zoper sovražne krogle. Vojaštvo se je namesto prsti poslužilo vreč s surovim sladkorjem in si z njimi zavarovalo svoje glave pred nemškimi krogli. Cela obsežna fronta pri Soissonsu je bila tako zavarovana s sladkorjem. Dež in sneg pa je sladkor kmalu stopil — kar ga namreč francoski vojaki niso porabili.

Kitchener, vrhovni poveljnik na izhodu.

Londonski listi pišejo, da bo vodil v bodoče vsa angleška podvzeta v Sredozemskem morju, v Egiptu in v Mezopotamiji angleški maršal Kitchener. Dosedanji vrhovni poveljnik v Egiptu, general Maxwell, bo pa imenovan za poveljnika obrambe Sueškega prekopa.

Politične vesti.

Madžarski kurz v Trstu. Iz Trsta se nam piše: Madžarski kurz prične po inicijativi tržaškega namestnika barona Friesa v Trstu v kratkem s poukom. Vpisanih je že precejšnje število frekventantov, večinoma seveda političnih uradnikov. — Od mnogih strani se izraža želja, da bi za vse faktučne potrebe očetovsko skrbeti baron Friess ustanovil tudi slovenske in hrvatske kurze, kajti s tem bi bila dana priložnost, priučiti se tudi jezika, ki se vendar tudi tuintam slišijo v Trstu. — Madžarski listi z velikim zadovoljstvom zabeležujejo dejstvo, da je baron Friess ustanovil madžarski kurz v Trstu ter prerokuje tej odlični politični osebi v Avstriji važno misijo.

Dr. Drinković obsojen. Iz Gradca poročajo, da se je tamkaj vršila dne 23. decembra sodna obravnava proti znanemu dalmatinskemu politiku Drinkoviću, pri kateri je bil obsojen na šest mesecev ječe. Ker je bil eno leto in pol v preiskovalnem zaporu, in se mu je ta vračunal v kazen, je bil izpuščen na svobodo. Razprava je trajala od dne 13. do dne 23. decembra. Branil ga je dr. Leginja. Sodilo je tržaško sodišče. Državni pravdnik je vložil proti obsodbi priziv.

Obravnava proti dr. Lazarju Popoviču, dr. Budisavljeviču in tovarišem, ki je trajala več dni v Zagrebu, je končana; sodba se pozneje razglasi.

Razpuščena italijanska društva na Tirolskem. V smislu §§ 24 in 25 zakona z dne 15. novembra l. 1867 je bilo razpuščenih na Tirolskem devet laških društev.

Amerika prepovedala izvoz gumija v Nemčijo. Vlada Združenih držav Severne Amerike je prepovedala izvoz gumija v Nemčijo. Izvažani gumi se je rabil v lekarnah kot zdravilno sredstvo. Amerika sicer dovoljuje izvažati razno morilno orožje za naše sovražnike v vrednosti več milijard, prepoveduje pa izvažati gumi, ki se ga rabi kot zdravilno sredstvo.

Cenjenim naročnikom! Pred kratkim smo priložili poštne položnice vsem naročnikom, torej tudi tistim, ki so že poravnali naročnino. Vse cenjene naročnike, ki še niso poravnali zastale naročnine, prosimo, da store to čimpreje, najpozneje pa do 15. januarja 1916, da jim ne bo treba ustavljati lista. Straža stane za celo leto 20 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v.

Raznoterosti.

† Franc Povše. V Ljubljani je dne 5. t. m. zvečer nanagloma umrl državni in deželni poslanec Franc Povše, v 71. letu svoje starosti. Pogreb je bil včeraj popoldne v Ljubljani. Ni nam treba praviti, kaj je bil rajni Povše slovenskemu narodu. Bil je najodličnejši zastopnik njegovih agrarnih interesov. Od leta 1889 je bil deželni, od leta 1891 tudi državni poslanec in v obeh zastopstvih je visoko dvigal agrarno zastavo. Kot strokovnjak v kmetijskih zadevah je užival na Dunaju velik ugled, na Sloveškem pa je sploh veljal kot prvi kmetijski strokovnjak, ne samo kar se tiče tehnike, ampak tudi politike v kmetijem gospodarstvu. Franc Povše je bil globoko veren in odločno naroden. Stori je narodu in posamezniku neizmerno veliko dobrega. Zato jokamo vsi ob njegovem grobu ter žalujemo za njim. Toda v zahvalo mu ohranimo trajen spomin.

Slovenska občina imenuje generala pl. Borojeviča častnim občanom. Našaj obmejna občina Sv. Križ nad Mariborom je v svoji seji dne 6. t. m. generala Svetozarja pl. Borojeviča zavoljo njegovih velikih zaslug za obrambo naše ožje in širje domovine imenovala za častnega občana.

Poslanec Spinčič je bil od zagrebškega nadškofa povodom 45letnice svojega mašništva imenovan za častnega konzistorijalnega svetnika zagrebške nadškofije. Profesor Vjekoslav Spinčič se nahaja od izbruha vojne v Italijo v Zagrebu.

Šest razkolnih škofov prestopilo v katoliško cerkev. Iz Curiha se poroča, da je prestopil v katoliško cerkev duhovni poglavar angleških starokatoličanov, nadškof Mathew in z njim vred še pet drugih škofov.

Baron Rukavina †. Na svojem gradu Mareš v hrvatskem Zagorju je umrl na starega leta dan baron Juraj Rukavina pl. Vidovgrad, bivši hrvatski poslanec in voditelj Starčevićeve stranke. Dosegel je častljivo starost 82 let.

Odvetniška vest. Ljubljanski odvetnik dr. Valentin Krisper je prostovoljno resigniral. Njegovo pisarno je prevzel odvetnik dr. Tomišek.

Novi poročniki. Za poročnike v rezervi so imenovani sledeči Slovenci: Julij Dernovšek od 47. pp.; Franc Volavšek od 87. pp.; Josip Ferik od 27. polka planincev; Bruno Flis od 4. trdnj. top. polka; Edv. Gnušek, Karol Čepič, Franc Bračič, Jernej Pavlič, Vid Jurko, Adolf Bezjak, Bogomir Meier, Fran Bende, Bogomir Ogrizek, Hubert Golob in Karol Šetina od 26. domobranskega pešpolka; Ivan Muršec od 3. domobranskega pešpolka in Edvard Povalej od 5. domobranskega pešpolka.

Cetovodja Roman Bende, ki je bil že štirikrat odlikovan, je bil dne 29. decembra 1915 na laškem bojišču ranjen od italijanske granate v desno bočno stran, Rana ni huda. Sedaj leži ranjenec v vojaški bolnišnici v Feldbachu.

Iz južne železnice. Revident Hugon Irgolič v Mariboru je imenovan za višjega revidenta; adjunkta Franc Jark in Alojzij Riedel v Mariboru sta imenovana za revidente. Kontrolorja Rudolf Sešerko in Karol Sajovic v Ljubljani sta imenovana za nadzor-nika. Za višje revidente so imenovani: Ivan Štopar v Poličanah, Jurij Grat na Pragarskem, G. Metka v Zidanem Mostu, Anton Petek in Ljudovik Armbruster v Mariboru, Vladimir Prelog v Celju, Jožef Tasek v Št. Juriju ob južni železnici. Za revidenta je imenovan Alojzij Fulek v Mariboru. Za adjunkte so imenovani: Leopold Kučera v Celju, Jožef Pilek v Rušah, Rudolf Šegula v Zidanem Mostu, Franc Hanzliček v Mariboru, Franc Rožman v Poličanah, Iv. Vičič v Trbovljah, Franc Majcen in Rudolf Ketnik v Mariboru in Henrik Radej v Logatcu.

Imenovanje sodnikov-lajikov na Spod.-Štajerskem. Za mariborsko okrožno sodišče so imenovani za sodnike-lajike sledeči: bančni ravnatelj Štef. Gruber, trgovec Karol Haber, Ignacij Halbärth, Vinko Kühar, Karol Pfriemer, Karol Wolf, Karol Worsche, Henrik Wirth. Za celjsko okrožno sodišče: ravnatelj rudnika v Trbovljah Avgust Heinrich, lastnik premogovnika Filip Sonnenberg in ravnatelj premogovnika na Laškem Adolf Widra.

Berolin—Dunaj—Carigrad. Uradne predpriprave za upeljavo novega balkanskega vlaka Berlin—Dunaj—Carigrad se bodo skoro končale. Vlak bo skoraj gotovo začel voziti sredi mesca januarja 1916. Končnoveljavni čas se bo določil še tekom tega tedna. Zanimivo je, da bo vožnja vlaka Berlin—Carigrad znašala okroglo samo 48 ur.

Važna odredba za rudarje. Notranje ministrstvo je sporazumno z ministrstvom za javna dela o-

dobro načrt zavarovalnice proti nezgodam, da se razdelijo rudarji v nove razrede glede nevarnosti pri izvrševanju svojega poklica.

Nove cene za moko. Štajersko namestništvo razglasa: Notranje ministrstvo je izdalo za vojno-žitno-prometni zavod nove predpise glede na zmletje žita ter določilo nove cene za oddajo moke na debelo. Te cene za oddajo moke na debelo znašajo za meter-ski stot, in sicer od mline, oziroma od zadnje železniške postaje kupca, za pšenični zdrob in pšenično moko za peko 110 K, za moko za kuho štev. 1 90 K, za štev. 2 75 K in za krušno moko 47 K za meterski stot. Na podlagi teh cen, ki so mnogo višje, kakor so bile dosedanje cene za moko, je določilo namestništvo cene za moko pri prodaji na drobno. Te cene so različne, in sicer so drugačne za občine, ki se nahajajo ob kaki železniški postaji, za občine, ki niso oddaljene več kakor 3 km od kake železniške postaje, ter končno za vse druge občine na deželi. Za občine, ki se nahajajo ob kaki železniški postaji, ali ki so oddaljene od kake železniške postaje 3 km, so določene cene za nadrobno prodajo moke sledeče: za pšenični zdrob in za pšenično moko za peko 1 kg K 1.20, za moko za kuho štev. 1 99 v, štev. 2 84 v in za krušno moko 1 kg 55 v. Za občine, ki so oddaljene od kake železniške postaje več kakor 3 km in ne več kakor 10 km, so določene cene pri prodaji moke na drobno sledeče: za pšenični zdrob in za pšenično moko za peko 1 kg K 1.21, za moko za kuho štev. 1 1 K, štev. 2 85 v in za krušno moko 56 v. Za vse občine, ki so oddaljene od kake železniške postaje več kakor 10 km, so pa cene sledeče: Za pšenični zdrob in za pšenično belo moko za peko 1 kg K 1.23, za pšenično moko za kuho štev. 1 K 1.02, štev. 2 87 v in za krušno moko 1 kg 58 v. Pripomniti je, da v te cene ni všteti užitinski davek.

Prodaja stare moke. Cesarska namestnija naznanja, da trgovci stare moke, ki so jo nakupili za prejšnjo nizko ceno, ne smejo prodajati za novejšje najvišje cene, ampak po stari ceni.

Najvišje cene za špeh in svinjsko mast. Štajersko namestništvo je določilo najvišje cene za razne vrste špeha in svinjske masti pri prodaji na debelo in na drobno in sicer za špeh in za svinjsko mast, ki se prideluje izven Štajerske. Do 20. januarja 1916 veljavne najvišje cene za špeh pri prodaji na debelo so določene sledeče: Za namizni špeh 650 K za 100 kg, za špeh na hrbtu 703 K, za povejeni surovi špeh (ogrski špeh) 690 K, za povejeni namizni špeh 702 K, za povejeni hrbtni špeh 759 K, za nepovejeni špeh v kosih 671 K, za povejeni ali papricirani špeh v kosih (takozvani paprikaš-peh) 724 K, za zvarjeni špeh 724 K in za špeh za zajutrek, sedmograški, hamburški, tirolski in mesni špeh pa 724 K za met. stot. Za posoljeni surovi, namizni in hrbtni špeh veljajo iste najvišje cene, kakor za neposoljeni špeh. Za špeh in svinjsko mast pri prodaji na drobno so pa določene sledeče, istotako do 20. jan. 1916 veljavne najvišje cene: Za spuščeno svinjsko mast 1 kg K 8.02, za nespuščeno surovo svinjsko mast K 7.70, za surovi špeh K 7.04, za namizni špeh (takozvani dunajski špeh) K 7.16, za hrbtni špeh K 7.74, za povejeni nekuhani špeh K 7.58, za povejeni namizni špeh K 7.74, za povejeni hrbtni špeh K 8.25, za nepovejeni špeh v kosih (špeh za kruh) K 7.40, za povejeni ali papricirani špeh v kosih (paprikaš-peh) K 8.02, za zvarjeni špeh K 7.98, za takozvani špeh za zajutrek, za tirolski, hamburški, sedmograški špeh K 8.86. Prestopke zoper to odredbo kaznuje poština oblast z denarno globo do 5000 K, ali pa z zaporom do šest mesecev.

Fižol. Kmet iz mariborske okolice nam poroča, da je bilo baže več kmetov, ki so pripeljali fižol v Šerbaumovo skladišče, zavrženih, češ, da se sprejme samo očiščen (prebran) fižol. Da torej ne bo nepotrebnih potov in stroškov, se priporoča, da se fižol, predno se odpelje v skladišče vojno-žitno-prometnega zavoda, doma očisti in prebere.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zlatcu tudi v pretečeni dobi ni bilo nobenega popraševanja po tujem hmelju, vsled česar so bile cene samo na papirju in so se gibale med 40 do 60 K za 50 kg. Ker so zaloge češkega hmelja skoro docela poprodane, oziroma pokupljene, so v merodajnih čeških hmeljskih trgovskih krogih mnenja, da se utegnejo v kratkem dvigniti cene za tuji hmelj.

Nemčija zvišala — cene za konoplje. V Nemčiji so zvišali cene za konoplje za 20%. Zvišanje cen je stopilo v veljavo s 1. jan. 1916.

Denarna centrala na Ogrskem. Poslanska zbornica je sprejela vladni načrt za vladno denarno centralo na Ogrskem. Prvi namen te centrale je, da se rešijo pokrajinske banke, drugi namen, da dobi vlada polagoma vso denarno organizacijo v svoje roke. Opozicija se je skrajša ustavljala, nazadnje udala. Istotako srbski in hrvatski poslanci.

Na Ogrskem štedijo z lučjo. Ker je nastalo na Ogrskem precejšnje pomanjkanje premoga, so bile mestne uprave v Budimpešti, Debrečinu, Stolnem Belemgradu itd. prisiljene zaukazati prebivalstvu, da

mora z električno in plinovo lučjo zelo štediti. Razsvetljava ulic je omejena, uporaba plina za kurjavo in kuhanje pa prepovedana.

Obsojeni sleparski vojaški dobavitelji. Vojno sodišče na Dunaju je obsodilo vojaške dobavitelje: Riharda Steiner na 16 let težke ječe, Jurija Leitinger na 7 let in Avgusta Zimmel na 4 leta težke ječe, ker so zalagali vojaštvo s čevlji, kojih podplati so bili narejeni iz papirja.

Kako lahko vojak na bojišču pošlje denar svojim domačim. Vojaški gazisti kakor tudi oženjeni podčastniki lahko v vojskinem času del svojih zaslužkov prepustijo svojim domačim tako, da del njih plač lahko dvigne doma žena ali kak drugi član družine. Nakazni del plače ne sme biti višji kot je plača s službenimi dokladi vred. Druge doklade n. pr. doklade na bojišču, dodatek za hrano na bojišču i. t. d. — se na vsak način izplačujejo vojaku na bojišču. Vojaške osebe, ki bi radi z bojišča potom svojega vojaškega oddelka pošiljali denar svojim domačim, lahko to že pred odhodom na bojišče doma uravnajo. V to svrhu morajo pri svojem vojaškem oddelku (kadru) oddati posebno pismo izjavo, da pozneje odpadejo vse mogoče sitnosti in neprilike. Na enak način lahko tudi črnovojniki ali osebe, ki so pritegnjene v vojno vojatveno dolžnost, vojaški delavci, smejo na enak način vsakega prvega v mescu nakazati svojim domačim del svojih plač.

Pri vojaki. Stotnik: »Jarem, kedaj ste bili rojeni?« — Vojak: »31. decembra, gospod stotnik!« — Stotnik: »No, vi morate biti povsod zadnji!«

Dopisi.

Maribor. Vsled nevarnosti osepnic je mestni magistrat določil, da se bo vršilo cepljenje koz šolskih otrok dne 9., 16., 23. in 30. januarja in sicer v telovadnici dekliške meščanske šole na Stolnem trgu.

Maribor. V mestni prodajalni v Freihaus-ulici štev. 3 se prodaja odselej naprej vsak dan in sicer le samo predpoldne, krompir in fižol.

Maribor. Tukajšnji mestni zdravnik dr. Alb. Leonhard je odlikovan za zasluge za avstrijski Rudeči križ s častnim znakom Rudečega križa z vojnim okraskom.

Maribor. Na Silvestrovo je promoviral sin tukajšnjega bolniškega zdravnika dr. Thalmanna, g. Valter Thalmann, mornariški zdravniški aspirant, na graškem vseučilišču doktorjem vsega zdravilstva.

Maribor. V pretečenem tednu sta bila v Mariboru uradno priglašena 2 slučaja škrlatice in 1 slučaj davice.

Maribor. Dne 31. dec. 1915 je umrl tukaj šolski svetnik in ravnatelj deželnega ženskega učiteljskega v Mariboru, Franc Frisch, v 60. letu svoje starosti. Imenovani je spisal večje število šolskih knjig in mladinskih knjižic. Pokopan je bil dne 2. jan. na mestnem pokopališču v Pobrežju pri Mariboru.

Studenci pri Mariboru. Dne 3. jan. je umrl tukajšnji vpokojeni strojevodja Franc Anderle v 70. letu svoje starosti.

Spodnje Radvanje pri Mariboru. Tukaj je umrl posestnik in gostilničar Anton Lešnik.

Sv. Peter pri Mariboru. Dne 29. dec. so prijeli tukajšnji orožniki 46letnega posestnika Alojzija Cviki in ga izročili mariborskemu okrožnemu sodišču, ker

je osumljen, da je ukradel posestniki L. Krepek v Metavi kravo, vredno 800 K.

St. Ilj v Slov. gor. V ponedeljek, dne 3. jan., je umrla žena tukajšnjega organista g. Rozmana. Bolehala je že delj časa. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi dne 5. jan. Svetila ji večna luč!

Ljutomer. Vpokojena je na lašno prošnjo tukajšnja učiteljica gospa Nina Ivančič, rojena Den, po 40letnem plodonosnem delovanju na Franc Jožefovi šoli. Za vrlo delovanje v blagor mladine je prejela pohvalno priznanje od višje šolske oblasti. Bog daj blagi učiteljici v zaslužnem pokoju se obilo srečnih in zdravih let doživeti!

Poličane. Okrajni šolski svet v Slov. Bistrici je izrekel tukajšnjemu nadučitelju Josipu Svetlin popolno priznanje in najtoplejšo zahvalo za njegovo odlično delovanje v prid vojne oskrbe.

Celje. Tudi pri nas je že nastalo veliko pomanjkanje plina in moke. Pomanjkanje moke je občutno v okolici. Vzrok pomanjkanja moke je, da oba mline, ki zalagata mesto in okolico z moko, že dalje časa nista dobila nobenega žita za zmletev. Te dni pa pride v Celje primerna množina pšenice in koruze in pomanjkanje bo začasno odpravljeno.

Celje. V seji občinskega odbora dne 30. dec. so bili sprejeti v domovinsko zvezo celjske mestne občine: služkinja Brigita Cilenšek, zasebnica Marija Sprager in Mihael Podlogar, vodja deželne sadjarske šole.

Celje. Tukajšnja policija je prijela neko Ano Marš in jo izročila kazenskemu sodišču, ker je pokradla raznim osebam blaga v vrednosti 400 K.

Celje. Na tukajšnji cinkarni je oddati službo poduradnika. Prošnje do 31. jan.

Šoštanj. Šoštanski Slovenci vabijo na veliko ljudsko igro s pečjem v treh dejanjih: „Stari Ilija“, katero priredi v nedeljo, dne 9. jan., ob ½3. uri popoldne, v hotelu „Avstrija“ v prid vdovam in sirotam padlih vojakov šoštanskega okraja. — Tam v daljni dalji obraz mrliča: vojaka-moža in očeta, lica upadla in udrt, koščene poteze, polne utrujenosti in prestanega trpljenja. Doma vdova in sirotice: izgubile so moža, ljubečega očeta, zarezal jih je nož od možgan do srca, vse se je raztrgalo v njih in zakravelo. Težko je to življenje, temne te ure. Dolžnost naša je, da jim olajšamo budo, na skromen način tudi s tem, da vsak poskrbi za to, da bo prireditev v ta blagi namen lepo uspela. Pridite torej na igro v obilnem številu!

Slovenjgradec. Na Sveti večer ste bili pri božičnici v tukajšnji bolnišnici odlikovani č. s. prednica Košterija Mesarec s srebrno in č. s. Florina Bezjak z bronasto svetinjo Rudečega križa z vojnim okraskom. Lepo priznanje za usmiljene sestre, ki se v požrtvovalni ljubezni trudijo za uboge ranjence.

Ribnica na Pohorju. Ribniški Mohorjani so za Slovensko Stražo darovali 13 K. Živeli posnemovalci! Čast jim!

Vuzenica. Dne 29. dec. je umrl tukajšnji učitelj in posestnik Ivan Šamp v starosti 42 let. Na lov se mu je sprožila puška in strel ga je zadell v nogo.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najboljši in času najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slika sarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podučuje o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi podpor in penzij. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštnino vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

URE

Točna postrzba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrne in optičnih reči po vsaki cen.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 8-50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 8-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatnine in srebro.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

43. c. kr. državna loterija

za civilno dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

10. feb. 1916.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti, IX. poslopije glavnega cesarskega urada, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzovravnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se doplačajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).